

Tri vrste roditeljske odgovornosti

OSOBNNA ODGOVORNOST

Roditelj preuzima osobnu odgovornost tako što odgovara za sebe, svoje ponašanje, zadovoljavanje svojih potreba (što želim, trebam...) i za poštovanje svojih granica (što ne želim, ne trebam... npr. *Smeta mi neuredan kuhinjski stol, trebam red na stolu.*)

Zna što želi (i što ne želi), što mu treba (ne treba), što voli (što ne voli) itd.

- *Volim se na kraju dana u miru otuširati.*
- *Ne želim neuredan kuhinjski stol, trebam red na stolu.*

Izražava svoje potrebe i granice, kaže što hoće i neće, treba, očekuje...

- *Trebam pola sata za sebe.*
- *Očekujem da poslije jela svatko makne svoj tanjur – to je kućno pravilo.*

Radi izbore i donosi odluke, brine o zadovoljavanju svojih potreba i zauzima se za svoju dobrobit, u skladu sa svojim potrebama i granicama.

- *Sad me nemoj ništa pitati, želim pola sata pregledati poruke pa gasim mobitel i evo me tebi da mi kažeš što bi htio.*
- *Umorna sam i najprije ću pola sata odspavati, a onda možemo razmotriti pečenje palačinki.*
- *Smeta me kad ne pospremiš svoj tanjur sa stola. Želim da ga uvijek poslije jela staviš u sudoper!*

I dijete ima osobnu odgovornost – zna što želi (ne želi), *Hoću sladoled.; Neću da me prekidaju dok se igram.* – i nastoji postići da se njegove želje i potrebe zadovolje: *Kupi mi sladoled! Pusti me se kad se igram!* Ali, za razliku od roditelja, malo dijete se ne može pobrinuti za zadovoljavanje svojih potreba nego za to treba roditelje/ odrasle. S vremenom, to će sve više moći i sâmo jer je sve samostalnije, više zna, bolje razumije posljedice svojega i tuđeg ponašanja, ima više životnog iskustva. Npr. malom djetetu kad je žedno roditelj će dati vode, a kad je veće, dijete će samo uzeti čašu vode.

ODGOVORNOST ZA ODNOS

Roditelj ima i punu odgovornost za kvalitetu odnosa s djetetom i u obitelji. Odrasli su odgovorni za to kakva je atmosfera u obitelji (npr. napeta, namrgođena lica, takva da se dijete boji roditelja, brine za roditelja...), kakav je način komuniciranja i koje vrijednosti se njeguju (npr. brinemo se jedni o drugima, pomažemo, ne povređujemo jedni druge; važno je kako se članovi obitelji osjećaju).

Čini mi se da se brineš gdje je tata... Hoćeš da ga nazovemo?

Čujem te ja da hoćeš još jedan sladoled. Naravno! Mogu kupiti jedan sladoled na dan, pa ću ti ga kupiti sutra. (i mirno izdržati eventualno cendranje)

ODGOVORNOST ZA DOBROBIT I RAZVOJ DJETETA

Roditelj ima i odgovornost za dobrobit i razvoj djeteta. Dijete je odgovorno reći/ pokazati svoje potrebe i granice (što hoće i neće) i, koliko može, za njihovo zadovoljavanje. No, nije samo dijete odgovorno za sebe – odgovoran je i roditelj. Roditelj je odgovoran za donošenje odluka kojima će osigurati sigurnost i zdravlje djeteta te zadovoljiti djetetove potrebe (ne i sve djetetove želje).

Ponekad zbog svoje odgovornosti za dobrobit i razvoj djeteta roditelji donose odluke koje su u suprotnosti s djetetovim željama i osjećajima. Pritom je važno da roditelji i tada poštuju djetetovu osobnu odgovornost za sebe (za svoje potrebe i granice), odnosno, rečeno jezikom „četiri stupa roditeljstva“, da vide i uvažavaju dijete kao osobu koja zna što želi, a što ne (npr.

Vidim da hoćeš na ovaj tobogan, žao mi je, ali neću te pustiti jer je to za stariju djecu.;

Čujem da bi ti još gledao TV, žao mi je, ali ja ću ga sad ugasiti (jer ne želim da gledaš više od sat vremena dnevno...).

Za što je odgovoran roditelj, a za što dijete?

